TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2021. gada 2. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesību aktu tuvināšana – Maksājumu pakalpojumi iekšējā tirgū – Direktīva 2007/64/EK – 58. un 60. pants – Maksājumu pakalpojumu lietotājs – Paziņojums par neatļautiem maksājumu darījumiem – Maksājumu pakalpojumu sniedzēja atbildība par šiem pašiem darījumiem – Maksājumu pakalpojumu lietotāja galvotāja celta prasība par atbildību

Lietā C-337/20

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Cour de cassation* [Kasācijas tiesa] (Francija) iesniedza ar 2020. gada 16. jūlija lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2020. gada 23. jūlijā, tiesvedībā

DM,

LR

pret

Caisse régionale de Crédit agricole mutuel (CRCAM) – Alpes-Provence,

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Vilars [*M. Vilaras*] (referents), tiesneši N. Pisarra [*N. Piçarra*], D. Švābi [*D. Šváby*], S. Rodins [*S. Rodin*] un K. Jirimēe [*K. Jürimäe*],

ģenerāladvokāts: H. Saugmandsgors Ē [*H. Saugmandsgaard Øe*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– Francijas valdības vārdā – *N. Vincent* un *E. de Moustier*, pārstāves,

– Čehijas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vláčil*, kā arī *J. Očková*, pārstāvji,

– Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kam palīdz *F. Meloncelli*, *avvocato dello Stato*,

* Tiesvedības valoda – franču.

– Eiropas Komisijas vārdā – *H. Tserepa-Lacombe* un *T. Scharf*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2021. gada 8. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 58. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2007/64/EK (2007. gada 13. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 97/7/EK, 2002/65/EK, 2005/60/EK un 2006/48/EK un atceļ Direktīvu 97/5/EK (OV 2007, L 319, 1. lpp.; labojums – OV 2009, L 187, 5. lpp.).

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp DM kā sabiedrības *Groupe centrale automobiles* (turpmāk tekstā – "sabiedrība *GCA*") vadītāju un LR kā šīs sabiedrības solidāro galvotāju, no vienas puses, un *caisse régionale de Crédit agricole mutuel d'Alpes-Provence* (turpmāk tekstā – "*CRCAM*"), no otras puses, par tās līgumiskās atbildības saskaņā ar vispārējām tiesībām iestāšanos tai pastāvošā rūpības pienākuma neizpildes dēļ.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Direktīvas 2007/64 1. apsvērumā bija paredzēts:

"Lai izveidotu iekšējo tirgu, ir svarīgi [Savienībā] nojaukt visas iekšējās robežas, lai atļautu brīvu preču, personu, pakalpojumu un kapitāla apriti. Tādēļ ir būtiski, lai pareizi darbotos maksājumu pakalpojumu vienotais tirgus. Taču pašlaik šā tirgus darbību traucē saskaņotības trūkums."

4 Atbilstoši šīs direktīvas 4. apsvērumam:

"Tādēļ ir būtiski [Savienības] mērogā izveidot tādu modernu un saskaņotu tiesisko regulējumu maksājumu pakalpojumiem – neatkarīgi no tā, vai pakalpojumi ir savienojami ar finanšu nozares ierosmes vienotai euro maksājumu zonai sistēmu –, kas būtu neitrāls un tādējādi visām maksājumu sistēmām nodrošinātu vienādus apstākļus, lai saglabātu patērētāju izvēli, kas, salīdzinot ar esošām valstu sistēmām, būtu ievērojams solis uz priekšu attiecībā uz patērētāju izmaksām, drošību un efektivitāti."

5 Minētās direktīvas 31. apsvēruma redakcija bija šāda:

"Lai samazinātu risku un sekas, ko rada neatļauti vai nepareizi veikti maksājumu darījumi, maksājumu pakalpojumu lietotājam pēc iespējas ātrāk būtu jāinformē maksājumu pakalpojumu sniedzējs par jebkādu apstrīdējumu attiecībā uz neatļautiem vai nepareizi veiktiem maksājumu darījumiem ar nosacījumu, ka maksājumu pakalpojumu sniedzējs izpildījis šajā direktīvā noteiktās informēšanas prasības. Ja maksājumu pakalpojumu lietotājs ievēro šo paziņošanas termiņu, viņam būtu jābūt iespējai uzturēt savas prasības saskaņā ar valsts tiesību aktiem noteiktajos noilguma periodos. Citas prasības, ko cits citam izvirza maksājumu pakalpojumu lietotāji un maksājumu pakalpojumu sniedzēji, paliek neskartas, un uz tām šī direktīva neattiecas."

6 Šīs pašas direktīvas 47. apsvērumā bija noteikts:

"Maksājumu pakalpojumu sniedzējam vajadzētu uzņemties atbildību par pareizu maksājumu izpildi, tostarp īpaši par maksājumu darījuma kopsummu un izpildes laiku, kā arī pilnu atbildību par jebkādiem traucējumiem, ko izraisījušas citas puses maksājumu sistēmas ķēdē, līdz pat maksājuma saņēmēja kontam. No šīs atbildības izriet, ka maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējam vajadzētu labot maksājuma darījuma izpildi vai bez liekas kavēšanās atmaksāt attiecīgo darījuma summu maksātājam, ja maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējam nav ieskaitīta pilna summa, neskarot citus iespējamos prasījumus, ko varētu izdarīt saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Šī direktīva attiecas tikai uz maksājumu pakalpojumu lietotāja un maksājumu pakalpojumu sniedzēja savstarpējām līgumsaistībām un atbildību. [..]"

7 Saskaņā ar Direktīvas 2007/64 1. panta 2. punktu:

"Šajā direktīvā arī paredzēti noteikumi par nosacījumu pārskatāmību un informēšanas prasībām attiecībā uz maksājumu pakalpojumiem, kā arī attiecīgām maksājumu pakalpojumu lietotāju un maksājumu pakalpojumu sniedzēju tiesībām un pienākumiem saistībā ar maksājumu pakalpojumu sniegšanu profesionālās darbības vai uzņēmējdarbības veidā."

8 Šīs direktīvas 2. pants bija formulēts šādi:

"1. Šī direktīva attiecas tikai uz maksājumu pakalpojumiem [Savienībā]. Tomēr, izņemot 73. pantu, III un IV sadaļu piemēro tikai tad, ja gan maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs, gan maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs atrodas [Savienībā], un gadījumos, kad maksājuma darījumā ir iesaistīts tikai viens maksājumu pakalpojumu sniedzējs, – viņš atrodas [Savienībā].

2. III un IV sadaļu piemēro maksājumu pakalpojumiem, ko veic euro vai jebkurā citā tādas dalībvalsts oficiālā valūtā, kura nav euro zonā.

3. Dalībvalstis var pilnībā vai daļēji atkāpties no šīs direktīvas prasību piemērošanas [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvas 2006/48/EK [(2006. gada 14. jūnijs) par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu (OV 2006, L 177, 1. lpp.)] 2. pantā minētajām iestādēm, izņemot tās, kas noteiktas minētā panta pirmajā un otrajā ievilkumā."

9 Minētās direktīvas 4. pantā bija noteikts:

"Šajā direktīvā izmanto šādas definīcijas:

[..]

7) "maksātājs" ir tāda fiziska vai juridiska persona, kura ir maksājumu konta turētājs un kura atļauj veikt maksājuma uzdevumu no šā maksājumu konta, vai gadījumā, ja nav maksājumu konta, tad fiziska vai juridiska persona, kas dod rīkojumu par maksājumu darījumu;

8) "maksājuma saņēmējs" ir fiziska vai juridiska persona, kas ir pārskaitāmo naudas līdzekļu iecerētais saņēmējs;

[..]

10) "maksājumu pakalpojumu lietotājs" ir fiziska vai juridiska persona, kas izmanto maksājuma pakalpojumu kā maksātājs vai maksājuma saņēmējs, vai gan kā maksātājs, gan kā maksājuma saņēmējs;

[..]."

10 Šīs pašas direktīvas 51. panta 1. punktā bija paredzēts:

"Ja maksājumu pakalpojumu lietotājs nav patērētājs, puses var vienoties, ka daļēji vai pilnībā nepiemēro 52. panta 1. punktu, 54. panta 3. punktu, 59., 61., 62., 63., 66. un 75. pantu. Puses var vienoties arī par citu laika periodu nekā to, kas paredzēts 58. pantā."

11 Atbilstoši Direktīvas 2007/64 58. pantam:

"Maksājumu pakalpojumu lietotājs no maksājumu pakalpojumu sniedzēja saņem kļūdas labojumu tikai tad, ja viņš ir informējis savu pakalpojumu sniedzēju bez liekas kavēšanās, tiklīdz viņš ir uzzinājis par jebkādu neautorizētu vai nepareizu maksājumu darījumu, ieskaitot 75. pantā minēto, un ne vēlāk par 13 mēnešiem pēc debitēšanas dienas, izņemot gadījumus, ja attiecīgā gadījumā maksājumu pakalpojumu sniedzējs nav sniedzis vai darījis pieejamu informāciju par šo maksājumu darījumu atbilstīgi III sadaļai."

12 Šīs direktīvas 59. panta 1. punktā bija noteikts:

"Dalībvalstis nosaka, ka tad, ja maksājumu pakalpojumu lietotājs noliedz, ka viņš ir atļāvis izpildītu maksājuma darījumu, vai ja viņš apgalvo, ka maksājuma darījums ir izpildīts kļūdaini, maksājumu pakalpojumu sniedzējam jāpierāda, ka maksājumu darījumam tika noteikts autentiskums, tas tika precīzi reģistrēts un iegrāmatots un tajā nav notikušas tehniskas kļūmes vai citi trūkumi."

13 Minētās direktīvas 60. pants bija formulēts šādi:

"1. Dalībvalstis nodrošina, ka, neskarot 58. pantu, neatļauta maksājumu darījuma gadījumā maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs nekavējoties atlīdzina maksātajam neatļautā maksājumu darījuma summu un attiecīgā gadījumā atjauno tā maksājuma konta stāvokli, no kura tika noņemta šī summa, līdz stāvoklim, kādā tas būtu bijis, ja nebūtu noticis neatļautais maksājumu darījums.

2. Var noteikt papildu finansiālo kompensāciju saskaņā ar tiem tiesību aktiem, ko piemēro līgumam starp maksātāju un viņa maksājumu pakalpojumu sniedzēju."

14 Šīs pašas direktīvas 75. panta 1. punkta pirmajā un otrajā daļā bija paredzēts:

"Ja maksājumu uzdevumu ir ierosinājis maksātājs, viņa maksājumu pakalpojumu sniedzējs, neskarot 58. pantu, 74. panta 2. un 3. punktu un 78. pantu, ir materiāli atbildīgs maksātājam par pareizu maksājuma darījuma izpildi, ja viņš maksātājam un attiecīgā gadījumā maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējam var pierādīt, ka maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs ir saņēmis maksājuma darījuma summu saskaņā ar 69. panta 1. punktu, un tādā gadījumā maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs ir materiāli atbildīgs maksājuma saņēmējam par pareizu maksājuma darbības izpildi.

Ja maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs ir materiāli atbildīgs saskaņā ar pirmo punktu, viņš bez liekas kavēšanās atlīdzina maksājumu pakalpojumu lietotājam neveiktā vai nepareizā maksājumu

darījuma summu un attiecīgā gadījumā atjauno stāvokli tajā maksājuma kontā, no kā debetēta attiecīgā summa, līdz tādam stāvoklim, kāds būtu bijis, ja nebūtu noticis nepareizais maksājumu darījums."

15 Saskaņā ar Direktīvas 2007/64 86. panta 1. punktu:

"Neskarot 30. panta 2. punktu, 33. pantu, 34. panta 2. punktu, 45. panta 6. punktu, 47. panta 3. punktu, 48. panta 3. punktu, 51. panta 2. punktu, 52. panta 3. punktu, 53. panta 2. punktu, 61. panta 3. punktu, 72. pantu un 88. pantu, ciktāl šajā direktīvā ir saskaņoti noteikumi, dalībvalstis nepatur spēkā un neievieš citus noteikumus kā vien tos, kas ir ietverti šajā direktīvā."

16 Direktīva 2007/64 ir aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2015/2366 (2015. gada 25. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 2002/65/EK, 2009/110/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 un atceļ Direktīvu 2007/64/EK (OV 2015, L 337, 35. lpp.; labojums – OV 2018, L 102, 97. lpp.).

17 Direktīvas 2015/2366 71. panta 1. punkts, 73. panta 1. punkts, 89. panta 1. punkts un 107. panta 1. punkts būtībā atbilst attiecīgi Direktīvas 2007/64 58. pantam, 60. panta 1. punktam, 75. panta 1. punkta pirmajai un otrajai daļai un 86. panta 1. punktam.

Francijas tiesības

18 *Code monétaire et financier, dans sa rédaction issue de l'ordonnance n 2009-866, du 15 juillet 2009, relative aux conditions régissant la fourniture de services de paiement et portant création des établissements de paiement* [Monetārā un finanšu kodeksa, tā redakcijā, kas izriet no 2009. gada 15. jūlija Rīkojuma Nr. 2009-866 par nosacījumiem, kas reglamentē maksājumu pakalpojumu sniegšanu un maksājumu iestāžu izveidi] (2009. gada 16. jūlija *JORF*, dokuments Nr. 13) (turpmāk tekstā – "Monetārais un finanšu kodekss"), L. 133-18. pantā ir noteikts:

"Ja lietotājs ir paziņojis par neatļautu maksājumu darījumu, ievērojot L. 133-24. pantā paredzētos nosacījumus, maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs nekavējoties atlīdzina maksātājam neatļautā maksājumu darījuma summu un attiecīgā gadījumā atjauno maksājuma konta stāvokli, no kura tika noņemta summa, līdz stāvoklim, kādā tas būtu bijis neatļauta maksājumu darījuma neesamības gadījumā.

Maksātājs un tā maksājumu pakalpojumu sniedzējs ar līgumu var lemt par papildu kompensāciju."

19 Monetārā un finanšu kodeksa L. 133-24. pants ir formulēts šādi:

"Maksājumu pakalpojumu lietotājs paziņo savam maksājumu pakalpojumu sniedzējam par neatļautu vai nepareizi veiktu maksājumu darījumu nekavējoties un ne vēlāk kā 13 mēnešu laikā no debitēšanas dienas, citādi tiesību īstenošanas termiņš beidzas, ja vien maksājumu pakalpojumu sniedzējs tam nav sniedzis vai nav nodevis tā rīcībā informāciju par šo maksājumu darījumu saskaņā ar III grāmatas 1. sadaļas IV nodaļu.

Puses var nolemt atkāpties no šī panta noteikumiem, izņemot gadījumus, ja lietotājs ir fiziska persona, kas nerīkojas profesionālos nolūkos."

20 Saskaņā ar Civilkodeksa, tā redakcijā, kas piemērojama pamatlietā (turpmāk tekstā – "Civilkodekss"), 1147. pantu:

"Parādniekam attiecīgā gadījumā piespriež atlīdzināt zaudējumus, kas radušies saistību neizpildes vai izpildes kavējuma dēļ, ja vien viņš nepierāda, ka neizpildi ir izraisījuši no viņa neatkarīgi apstākļi, ko uz viņu nevar attiecināt, un ja viņš nav rīkojies ļaunticīgi."

21 Civilkodeksa 2313. pantā ir paredzēts:

"Galvotājs var izvirzīt pret kreditoru jebkādas iebildes, kas attiecas uz galveno parādnieku un kas ir saistītas ar parādu;

Taču tas nevar izvirzīt iebildes, kas ir pilnībā personiski saistītas ar parādnieku."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

22 *CRCAM* 2008. gada 22. decembrī apstiprināja sabiedrībai *GCA* kredīta piešķiršanu norēķinu kontā, kas bija nodrošināts ar LR sniegtu solidāru galvojumu.

23 Pēc šīs kredīta piešķiršanas atcelšanas *CRCAM* pieprasīja LR kā galvotājam veikt samaksu. LR apgalvoja, ka, bez sabiedrības *GCA* atļaujas veicot pārskaitījumus trešām personām, *CRCAM* ir pieļāvusi kļūdu un šo pārskaitījumu summas ir atskaitāmas no summām, kuras viņam tiek prasīts samaksāt.

24 Pamatojoties uz Monetārā un finanšu kodeksa L. 133-24. pantu, *cour d'appel d'Aix-en-Provence* [Ēksanprovansas Apelācijas tiesa] (Francija) nosprieda, ka LR iebildumi ir nepieņemami, jo viņš nav ievērojis minētajā tiesību normā šajā ziņā paredzēto trīspadsmit mēnešu termiņu, un ka attiecībā uz minētajiem iebildumiem tādējādi ir iestājies noilgums.

25 *Cour de cassation* [Kasācijas tiesā] (Francija) iesniegtajā kasācijas sūdzībā LR norādīja, ka, piemērojot Monetārā un finanšu kodeksa L. 133-24. pantu, attiecībā uz minēto pārskaitījumu apstrīdēšanu ir iestājies noilgums, jo viņš nav ievērojis šajā ziņā paredzēto trīspadsmit mēnešu termiņu.

26 Tomēr viņš apgalvo, ka Monetārā un finanšu kodeksa L. 133-18. pantā paredzētā tūlītējā to neatļauto maksājumu darījumu atlīdzināšana, par kuriem maksājumu pakalpojuma lietotājs ir paziņojis bankai, neliedz atzīt bankas atbildību saskaņā ar vispārējām tiesībām, ja tā nav izpildījusi savu rūpības pienākumu.

27 Viņš apgalvo, ka pamatlietā aplūkotie pārskaitījumi, kurus *CRCAM* bija veikusi bez sabiedrības *GCA* atļaujas, ir uzskatāmi par līguma pārkāpumu, kas, pamatojoties uz Civilkodeksa 1147. pantu, ir jānovērš, jo viņa izvirzītais iebildums ir attiecināms ne tikai uz šo sabiedrību personīgi, bet ir tieši attiecināms arī uz viņu.

28 LR uzskata, ka *cour d'appel d'Aix-en-Provence* tostarp ir pārkāpusi Civilkodeksa 1147. pantu, nospriežot, ka viņa iebildumi attiecībā uz summām, kas ir pamatlietā aplūkoto pārskaitījumu priekšmets, ir nepieņemami noilguma dēļ, jo pamatlietā aplūkotā konta darbību reglamentēja Monetārā un finanšu kodeksa noteikumi.

29 Šādos apstākļos *Cour de cassation* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [Direktīvas 2007/64] 58. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to attiecībā uz neatļautiem vai nepareizi veiktiem maksājumu darījumiem tiek ieviesta maksājumu pakalpojumu sniedzēja atbildības sistēma, ar kuru tiek izslēgta iespēja celt jebkādas prasības vispārējo tiesību civiltiesiskās atbildības jomā par tiem pašiem faktiem, pamatojoties uz to, ka šis pakalpojumu sniedzējs nav izpildījis savus pienākumus, kas tam ir noteikti valsts tiesībās, it īpaši gadījumā, ja maksājumu pakalpojumu lietotājs 13 mēnešu laikā pēc debitēšanas dienas nav informējis maksājumu pakalpojumu sniedzēju par maksājumu darījumu, kas nav bijis atļauts vai ir nepareizi veikts?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai šis pats pants nepieļauj, ka maksājumu pakalpojumu lietotāja galvotājs, lai apstrīdētu garantētā parāda summu, attiecībā uz tiem pašiem faktiem atsaucas uz maksājumu pakalpojumu sniedzēja, kurš ir galvojuma saņēmējs, vispārējo tiesību civiltiesisko atbildību?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

30 Uzdodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2007/64 58. pants un 60. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj to, ka maksājumu pakalpojumu lietotājs var izvirzīt prasījumus par šo pakalpojumu sniedzēja atbildību, pamatojoties uz citu atbildības sistēmu, kas nav paredzēta šajās tiesību normās, ja šis lietotājs nav izpildījis tam minētajā 58. pantā paredzēto paziņošanas pienākumu.

31 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās formulējums, bet arī tās konteksts un mērķi, kas ir izvirzīti ar tiesisko regulējumu, kurā šī norma ir ietverta. Viens no Savienības tiesību normas interpretācijā vērā ņemamajiem apstākļiem var būt arī tās rašanās vēsture (spriedums, 2021. gada 24. marts, *MCP*, C-603/20 PPU, EU:C:2021:231, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).

32 Pirmkārt, runājot, pirmām kārtām, par Direktīvas 2007/64 60. panta "Maksājumu pakalpojumu sniedzēja atbildība par neatļautiem maksājumu darījumiem" 1. punkta formulējumu, ir jākonstatē, ka tajā ir paredzēts, ka dalībvalstis, neskarot šīs direktīvas 58. pantu, nodrošina, ka neatļauta maksājumu darījuma gadījumā maksājumu pakalpojumu sniedzējs nekavējoties atlīdzina maksātājam šī darījuma summu un attiecīgā gadījumā atjauno tā maksājuma konta stāvokli, no kura tika noņemta šī summa, līdz stāvoklim, kādā tas būtu bijis, ja nebūtu noticis neatļautais maksājumu darījums.

33 Otrām kārtām, minētās direktīvas 58. pantā, uz kuru ir atsauce tās 60. panta 1. punktā, maksājumu pakalpojumu lietotājam ir noteikts vispārīgs pienākums paziņot par jebkuru neatļautu vai nepareizi veiktu darījumu. Tādējādi šādā darījumā pieļautas kļūdas labojums ir iespējams tikai tad, ja lietotājs ir informējis savu maksājumu pakalpojumu sniedzēju ne vēlāk kā 13 mēnešu laikā pēc attiecīgās debetēšanas dienas.

34 Līdz ar to no Direktīvas 2007/64 60. panta 1. punktā ietvertās atsauces uz tās 58. pantu, kā arī no minētās direktīvas 31. apsvēruma izriet, ka maksājumu pakalpojumu sniedzēja atbildības par neatļautu maksājuma darījumu sistēma ir atkarīga no tā, vai šo pakalpojumu lietotājs ir paziņojis par ikvienu neatļautu darījumu minētajam pakalpojumu sniedzējam.

35 Šajā ziņā Direktīvas 2007/64 60. panta 1. punktā ietvertā frāze "neskarot 58. pantu" nozīmē, kā secinājumu 40. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, ka šīs direktīvas 58. pants nedrīkst tikt pārkāpts, un tas nozīmē, ka maksājumu pakalpojumu sniedzēja atbildība par neatļautu maksājuma darījumu nevar iestāties pēc šajā 58. pantā paredzētā termiņa beigām.

36 No tā izriet, ka lietotājs, kurš nav paziņojis savam maksājumu pakalpojumu sniedzējam par neatļautu darījumu 13 mēnešu laikā pēc tā debetēšanas dienas, nevar izvirzīt prasījumus par šī pakalpojumu sniedzēja atbildību, tostarp pamatojoties uz vispārējām tiesībām, un līdz ar to nevar saņemt šī neatļautā darījuma atlīdzināšanu.

37 Otrkārt, Direktīvas 2007/64 60. panta 1. punkta sistēmiskā interpretācija apstiprina šīs tiesību normas gramatisko interpretāciju.

38 Proti, vispirms – šīs direktīvas 58. un 60. pants ietilpst IV sadaļas "Tiesības un pienākumi, kas saistīti ar maksājumu pakalpojumu sniegšanu un izmantošanu", kurā ir piecas nodaļas, II nodaļā "Maksājumu darījumu autorizācija", un paziņošanas ne vēlāk kā trīspadsmit mēnešu laikā procedūra ir piemērojama gan neatļautiem darījumiem, kas minēti šīs direktīvas 60. pantā, gan neizpildītiem vai nepareizi izpildītiem darījumiem, kas ir minēti šīs pašas direktīvas 75. pantā.

39 Šī atbildības režīma sistēmā maksājumu pakalpojumu lietotāja pienākums paziņot par visiem neatļautajiem darījumiem ir nosacījums, lai minēto režīmu varētu piemērot lietotājam, kurš atsevišķās Direktīvas 2007/64 normās ir saukts arī par "maksātāju".

40 Turpinājumā ar šīs direktīvas 59. pantu atbildības par neatļautiem darījumiem sistēmā ir ieviests maksājumu pakalpojumu lietotājam labvēlīgs pierādīšanas pienākuma mehānisms. Būtībā pierādīšanas pienākums ir maksājumu pakalpojumu sniedzējam, kuram ir jāpierāda, ka maksājumu darījumam tika noteikts autentiskums, tas tika precīzi reģistrēts un iegrāmatots. Praksē, ja minētās direktīvas 58. pantā paredzētā paziņošana ir veikta šajā tiesību normā paredzētajā termiņā, šajā 59. pantā paredzētā pierādīšanas sistēma liek attiecināt uz maksājumu pakalpojumu sniedzēju pienākumu nekavējoties atlīdzināt [neatļautā maksājumu darījuma summu] saskaņā ar šīs pašas direktīvas 60. panta 1. punktu.

41 No Direktīvas 2007/64 86. panta "Pilnīga saskaņošana" izriet, ka, "neskarot [vairākas tajā uzskaitītās minētās direktīvas normas], ciktāl šajā direktīvā ir saskaņoti noteikumi, dalībvalstis nepatur spēkā un neievieš citus noteikumus kā vien tos, kas ir ietverti šajā direktīvā". Neviens no šīs pašas direktīvas 58., 59. un 60. panta noteikumiem nav to noteikumu vidū, attiecībā uz kuriem 86. pantā dalībvalstīm ir piešķirta rīcības brīvība to īstenošanā.

42 No tā izriet, ka maksājumu pakalpojumu sniedzēju atbildības sistēma, kas ir paredzēta Direktīvas 2007/64 60. panta 1. punktā, kā arī šīs direktīvas 58. un 59. pantā, ir tikusi pilnībā saskaņota un tādējādi dalībvalstis nevar paturēt spēkā paralēlu atbildības sistēmu saistībā ar to pašu atbildības iestāšanās gadījumu.

43 Treškārt, Direktīvas 2007/64 58. panta un 60. panta 1. punkta teleoloģiskā interpretācija apstiprina šo tiesību normu gramatisko un sistēmisko interpretāciju.

44 Kā secinājumu 58. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, it īpaši no šīs direktīvas 1. un 4. apsvēruma izriet, ka Savienības likumdevējs ir vēlējies izveidot maksājumu pakalpojumu vienotu tirgu, aizstājot 27 esošās valstu sistēmas, kuru līdzāspastāvēšana izraisīja sajaukšanas iespējas un tiesiskās drošības trūkumu, ar saskaņotu tiesisko regulējumu, kurā ir definētas maksājumu pakalpojumu lietotāju un pakalpojumu sniedzēju tiesības un pienākumi.

45 Ar Direktīvu 2007/64 izveidotā saskaņotā atbildības par neatļautiem vai nepareizi veiktiem darījumiem sistēma var pastāvēt vienlaikus ar konkurējošu valsts tiesībās paredzētu alternatīvu atbildības sistēmu, kas ir balstīta uz tiem pašiem faktiem un pamatiem, tikai tad, ja netiek kaitēts šādi saskaņotajai sistēmai un netiek apdraudēti šīs direktīvas mērķi un lietderīgā iedarbība.

46 No tā izriet, ka konkurējoša atbildības sistēma, atbilstoši kurai maksājumu pakalpojumu lietotājam pēc trīspadsmit mēnešu termiņa un, nepaziņojot par attiecīgo neatļauto darījumu, būtu ļauts izvirzīt prasījumus par šādu pakalpojumu sniedzēja atbildību par minēto darījumu, būtu nesaderīga ar Direktīvu 2007/64.

47 Ceturtkārt, Direktīvas 2007/64 rašanās vēsture apstiprina interpretāciju, kas izriet no šīs direktīvas 60. panta 1. punkta gramatiskās, sistēmiskās un teleoloģiskās interpretācijas.

48 Kā secinājumu 44.–46. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, likumdošanas procesā, kurā tika pieņemta Direktīva 2007/64, drīz vien kļuva skaidrs, ka ir nepieciešams ieviest vienotu termiņu, kurā maksājumu pakalpojumu lietotājam ir jāveic paziņošana neatļautu un neizpildītu vai nepareizi veiktu maksājumu darījumu gadījumā, lai nodrošinātu tiesisko drošību šo pakalpojumu lietotājam un to sniedzējam.

49 Šajā ziņā gan Eiropas Savienības Padomes prezidentūra ar 2006. gada 15. jūnijā formulētajiem priekšlikumiem (8623/06 ADD), gan Eiropas Parlaments, tostarp 2006. gada 20. septembra ziņojumā par Priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 97/1/EK, 2000/12/EK un 2002/65/EK (COM(2005) 603 –C6-0411/2005 2005 – 2005/0245(COD)), un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 2006. gada 23. decembra atzinumā par tēmu "Kopienas Lisabonas programmas ieviešana: Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū un par Direktīvas 97/7/EK, 2000/12/EK un 2002/65/EK grozīšanu" (COM(2005) 603, galīgā redakcija) norādīja uz nepieciešamību nodrošināt šādu tiesisko drošību un šajā nolūkā paredzēt, ka maksājumu pakalpojumu lietotājam noteiktā paziņošanas termiņa beigās maksājuma darījumam ir jābūt galīgam raksturam.

50 Tādējādi Savienības likumdevējs ir izvēlējies iekļaut pienākumu paziņot par neatļautiem vai nepareizi veiktiem darījumiem atsevišķā tiesību normā, šajā gadījumā Direktīvas 2007/64 58. pantā, kurā ir noteikts maksimālais trīspadsmit mēnešu termiņš, un tiesību normā par maksājumu pakalpojumu sniedzēja atbildību, proti, šīs direktīvas 60. pantā, paredzēt tiešu atsauci uz minēto pienākumu.

51 Šādā veidā Savienības likumdevējs pēc iespējas saprotamāk ir izveidojis saikni starp maksājumu pakalpojumu sniedzēja atbildību un to, ka šo pakalpojumu lietotājs ir ievērojis maksimālo trīspadsmit mēnešu termiņu, lai paziņotu par ikvienu neatļautu darījumu, lai tādējādi varētu izvirzīt prasījumus par šī pakalpojumu sniedzēja atbildību. Šādi rīkojoties, tas arī ir izdarījis viennozīmīgo izvēli neļaut šim lietotājam celt prasību par minētā pakalpojumu sniedzēja atbildību par neatļautu darījumu, beidzoties šim termiņam.

52 No visa iepriekš minētā izriet, ka uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2007/64 58. pants un 60. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj to, ka maksājumu pakalpojumu lietotājs var izvirzīt prasījumus par šo pakalpojumu sniedzēja atbildību, pamatojoties uz atbildības sistēmu, kas atšķiras no šajās tiesību normās paredzētās, ja šis lietotājs nav izpildījis tam minētajā 58. pantā paredzēto paziņošanas pienākumu.

Par otro jautājumu

53 Uzdodot otro jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai gadījumā, ja uz pirmo jautājumu tiktu sniegta apstiprinoša atbilde, Direktīvas 2007/64 58. pants un 60. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj to, ka maksājumu pakalpojumu lietotāja galvotājs gadījumā, ja maksājumu pakalpojumu sniedzējs nav izpildījis pienākumus, kas ir saistīti ar neatļautu darījumu, izvirza prasījumus par šāda pakalpojumu sniedzēja, kas ir galvojuma saņēmējs, civiltiesisko atbildību, lai apstrīdētu nodrošinātā parāda summu, saskaņā ar vispārējo tiesību līgumtiesiskās atbildības valsts sistēmu.

54 Pirmkārt, ir jānorāda, ka Direktīvas 2007/64 1. panta 2. punktā ir paredzēts, ka tajā ir noteiktas maksājumu pakalpojumu lietotāju un šādu pakalpojumu sniedzēju attiecīgās tiesības un pienākumi saistībā ar maksājumu pakalpojumu sniegšanu profesionālās darbības vai uzņēmējdarbības veidā atbilstoši šīs direktīvas 47. apsvērumam, saskaņā ar kuru šī direktīva attiecas tikai uz "maksājumu pakalpojumu lietotāja un maksājumu pakalpojumu sniedzēja savstarpējām līgumsaistībām un atbildību".

55 Otrkārt, saskaņā ar minētās direktīvas 2. pantu tā ir piemērojama maksājumu pakalpojumiem, kas tiek sniegti Savienībā, precizējot, ka šīs pašas direktīvas IV sadaļa, kurā ir ietverts tās 58.–60. pants, ir piemērojama tikai tad, ja gan maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs, gan maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs vai vienīgais maksājumu darījumā iesaistītais maksājumu pakalpojumu sniedzējs atrodas Savienībā.

56 Tādējādi no šīm pēdējām minētajām tiesību normām izriet, ka Direktīva 2007/64 attiecas uz attiecībām starp maksājumu pakalpojumu lietotāju un šo pakalpojumu sniedzēju, un nevienā šīs direktīvas noteikumā nav minēts maksājumu pakalpojumu lietotāja galvotājs.

57 Šajā ziņā minētās direktīvas 4. panta 10. punktā maksājumu pakalpojumu lietotājs ir definēts kā fiziska vai juridiska persona, kas izmanto maksājuma pakalpojumu kā maksātājs vai maksājuma saņēmējs, vai gan kā maksātājs, gan kā maksājuma saņēmējs. Savukārt šī panta 7. un 8. punktā "maksātājs" un "maksājuma saņēmējs" ir definēti attiecīgi kā, pirmkārt, tāda fiziska vai juridiska persona, kura ir maksājumu konta turētājs un kura atļauj veikt maksājuma uzdevumu no šā maksājumu konta, vai gadījumā, ja nav maksājumu konta, tad fiziska vai juridiska persona, kas dod rīkojumu par maksājumu darījumu, un, otrkārt, fiziska vai juridiska persona, kas ir pārskaitāmo naudas līdzekļu iecerētais saņēmējs.

58 Galvojuma līgums ir no līguma, kas saista kreditoru ar parādnieku, atšķirīgs līgums, ar kuru galvotāja, kurš šajās pēdējās minētajās līgumattiecībās ir trešā persona, uzdevums ir nodrošināt kreditoram, šajā gadījumā maksājumu pakalpojumu sniedzējam, to summu samaksu, ko parādnieks, šajā gadījumā maksājumu pakalpojumu lietotājs, var būt tam parādā atbilstoši saistībām, kuras ir nodrošinātas ar galvojumu, un ko veido parāds, kas parādniekam ir jāsamaksā kreditoram.

59 Šajā ziņā galvotājs neietilpst "maksājumu pakalpojumu lietotāja" jēdzienā, jo tā loma nekādā ziņā nav pielīdzināma "maksātāja" vai "maksājuma saņēmēja" lomai Direktīvas 2007/64 4. panta 7. un 8. punkta izpratnē.

60 Tādējādi šajā direktīvā tiesības un pienākumi ir noteikti tikai maksājumu pakalpojumu sniedzējiem un šādu pakalpojumu lietotājiem un tā nav attiecināma uz šādu lietotāju galvotāja situāciju.

61 Runājot par maksājumu pakalpojumu sniedzēja atbildības sistēmu, kas paredzēta Direktīvas 2007/64 60. panta 1. punktā, šajā tiesību normā kā neatļauta darījuma atmaksas saņēmējs ir minēts tikai maksātājs.

62 Savukārt atbilstoši šīs direktīvas 58. pantam tajā paredzētais paziņošanas pienākums ir noteikts tikai maksājumu pakalpojumu lietotājam, ar nosacījumu, ka saskaņā ar minētās direktīvas III sadaļu maksājumu pakalpojumu sniedzējs ir sniedzis vai darījis pieejamu šim lietotājam informāciju par neatļauto un neizpildīto vai nepareizi veikto maksājuma darījumu.

63 Tādējādi, tāpat kā to secinājumu 86. punktā būtībā ir uzsvēris ģenerāladvokāts, Direktīvas 2007/64 60. panta 1. punktā paredzētā atbildības sistēma ir balstīta uz līdzsvaru starp maksājumu pakalpojumu sniedzēja pienākumu sniegt informāciju un maksājumu pakalpojumu lietotāja pienākumu trīspadsmit mēnešu termiņā paziņot par ikvienu neatļauto darījumu, kas ļauj pamatot šī pakalpojuma sniedzēja atbildības neatkarīgi no vainas iestāšanos un minētajam lietotājam nav jāpierāda minētā pakalpojuma sniedzēja vaina vai nolaidība.

64 Līdz ar to, lai varētu iestāties maksājumu pakalpojumu sniedzēja atbildība par darījumiem, kurus šādu pakalpojumu lietotājs nav atļāvis, lietotāja galvotājam nevar tikt piemērota Direktīvas 2007/64 60. panta 1. punktā paredzētā atbildības sistēma, bet tam ir jāizmanto iespējas, kas tam ir pieejamas atbilstoši valsts tiesībām. Līdz ar to no galvotāja nevar tikt prasīts, lai viņš izpildītu šīs direktīvas 58. pantā paredzēto pienākumu paziņot par šādiem darījumiem.

65 Nevar piekrist Francijas un Čehijas valdību nostājai, saskaņā ar kuru pastāvētu risks, ka Direktīvas 2007/64 noteikumi varētu tikt apieti, ja uz maksājumu pakalpojumu lietotāja galvotāju nebūtu attiecināms pienākums paziņot par neatļautajiem darījumiem.

66 Kā izriet no šī sprieduma 58.–60. punkta, galvojuma līgumu starp maksājumu pakalpojumu sniedzēju un galvotāju nereglamentē nedz Direktīvas 2007/64 normas, nedz arī kāds cits Savienības tiesību instruments. Tādējādi šādam līgumam ir piemērojamas tiesības un pienākumi, kas noteikti atbilstošajās valsts tiesībās.

67 Tomēr, kā secinājumu 94. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, ja tas ir paredzēts atbilstošajās valsts tiesībās, maksājumu pakalpojumu sniedzējam var rasties atbildība par sekām, ko radījusi viņa nolaidība maksājuma darījuma izpildē, it īpaši, ja tas nav pārbaudījis, ka maksājumu pakalpojumu lietotājs patiešām ir atļāvis šo darījumu un ja šāda nolaidība ir radījusi kaitējumu tādai trešai personai kā galvotājs.

68 Šajā ziņā galvotāja iespēja atsaukties uz valsts tiesību normām, lai samazinātu savas saistības pret kreditoru, kurš ir galvojuma saņēmējs, gadījumā, ja minētais kreditors ir pieļāvis nolaidību maksājuma darījuma izpildē, nekādi neapraud līgumiskās attiecības starp kreditoru un parādnieku, proti, maksājumu pakalpojumu sniedzēju un šādu pakalpojumu lietotāju, un šīs attiecības savukārt reglamentē Direktīvas 2007/64 noteikumi.

69 No iepriekš minētā izriet, ka uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2007/64 58. pants un 60. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj to, ka maksājumu pakalpojumu lietotāja galvotājs gadījumā, ja maksājumu pakalpojumu sniedzējs nav izpildījis pienākumus, kas ir saistīti ar neatļautu darījumu, izvirza prasījumus par šāda pakalpojumu sniedzēja, kas ir galvojuma saņēmējs, civiltiesisko atbildību saskaņā ar vispārējo tiesību līgumtiesiskās atbildības valsts sistēmu, lai apstrīdētu nodrošinātā parāda summu.

Par tiesāšanās izdevumiem

70 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

1) **Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2007/64/EK (2007. gada 13. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 97/7/EK, 2002/65/EK, 2005/60/EK un 2006/48/EK un atceļ Direktīvu 97/5/EK, 58. pants un 60. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj to, ka maksājumu pakalpojumu lietotājs var izvirzīt prasījumus par šo pakalpojumu sniedzēja atbildību, pamatojoties uz atbildības sistēmu, kas atšķiras no šajās tiesību normās paredzētās, ja šis lietotājs nav izpildījis tam minētajā 58. pantā paredzēto paziņošanas pienākumu.**

2) **Direktīvas 2007/64 58. pants un 60. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj to, ka maksājumu pakalpojumu lietotāja galvotājs gadījumā, ja maksājumu pakalpojumu sniedzējs nav izpildījis pienākumus, kas ir saistīti ar neatļautu darījumu, izvirza prasījumus par šāda pakalpojumu sniedzēja, kas ir galvojuma saņēmējs, civiltiesisko atbildību saskaņā ar vispārējo tiesību līgumtiesiskās atbildības valsts sistēmu, lai apstrīdētu nodrošinātā parāda summu.**

[Paraksti]